

Wijdemeren

Parel in
Gooi & Vecht

(Hoofd)uitgangspunten van de gemeenteraad van Wijdemeren voor herindeling.

In te brengen tijdens de verkennende gesprekken met gerede fusiepartners.

*Loosdrecht, 29 november 2023
definitief*

Korte duiding van deze uitgangspuntennotitie

De gemeenteraad van Wijdmeren beoogt een herindeling per 1 januari 2027. Dit om de dienstverlening aan de inwoners, ondernemers en instellingen te verbeteren, vanuit een krachtiger gemeentebestuur, een ambtelijke organisatie met de benodigde realisatiekracht en een gezonde financiële positie.

Begin 2024 start de gemeente Wijdmeren daarom een verkenningsfase. Een fase waarin (een vertegenwoordiging vanuit) het college van B&W, in opdracht van de raad van Wijdmeren, met drie gerede fusiepartners het gesprek aan gaat: Gooise Meren, Hilversum en Stichtse Vecht. Dit om te verkennen welke gemeente(n) onder welke condities met Wijdmeren een proces van herindeling wil(len) aangaan. Daarnaast worden verkennende gesprekken gevoerd met de overige gemeenten in Gooi en Vechtstreek, Amsterdam en diverse samenwerkingsrelaties van Wijdmeren. Deze gesprekken zijn vooral bedoeld om elkaar te informeren over het proces en om een visie van deze partners te verkrijgen op de oriëntatie van Wijdmeren op de gerede partners.

De verkennende gesprekken met de gerede partners voert het college aan de hand van drie hoofduitgangspunten, zoals in deze notitie verwoord. Daarnaast bevat deze notitie onderliggende uitgangspunten voor de positionering van de dorpen van Wijdmeren in de toekomstige gemeente. Deze uitgangspunten zijn aangedragen vanuit de samenleving en de gemeenteraad van Wijdmeren. Deze uitgangspunten worden mogelijk vanuit Wijdmeren in een volgende fase (herindelingsontwerp) ingebracht in een met de partnergemeente(n) gezamenlijk vorm te geven proces van visievorming op de nieuwe gemeente.

Het college zal na gesprekken met alle gerede fusiepartners aan de gemeenteraad terugkoppeling geven over de mate waarin en wijze waarop iedere potentiële partnergemeente al dan niet met de drie hoofduitgangspunten kan instemmen en welke aanvullende condities in de verkennende gesprekken zijn ingebracht door deze gerede fusiepartners. Het is nadrukkelijk aan de gemeenteraad van Wijdmeren om op basis daarvan (in een openbaar debat) afwegingen te maken met als doel tot uitspraken over voorkeursgemeente(n) voor herindeling te komen.

Voorliggende (hoofd)uitgangspunten zijn mede tot stand gekomen met inbreng van wensen van inwoners en stakeholders. Inbreng die is meegegeven tijdens het participatieve proces dat de gemeente Wijdmeren met haar samenleving heeft doorlopen in september 2023.

Drie hoofduitgangspunten voor verkennende gesprekken met gereede fusiepartners

Het gemeentebestuur van Wijdemeren stelt als uitgangspunten voor fusie dat haar inwoners, ondernemers en instellingen in de dorpen in de geherindeelde situatie deel uitmaken van:

- Een gemeente die de identiteit en het karakter van de dorpen benut en versterkt, door de inzet van dorpenbeleid en door de voorzieningen op dorpsniveau te behouden en/ of te versterken. Ook faciliteert de nieuwe gemeente het rijke sport- en verenigingsleven en het culturele aanbod.
- Een gemeente die de groenblauwe omgeving ziet als waardevol en zich inzet om dit kenmerk van de gemeente te behouden, ook bij (bouw)ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en met speciale aandacht voor het platteland en de polders.
- Een gemeente die waarde hecht aan een goed ondernemersklimaat, met speciale aandacht voor het toerisme, (water)recreatie en de agrarische sector.

Uitgangspunten voor de toekomstige gemeente

Inbreng van samenleving en gemeenteraad Wijdmeren, als onderlegger bij de hoofduitgangspunten.

Onze dorpen

- De kracht van onze gemeente schuilt in de saamhorigheid van onze inwoners, verenigingen, ondernemers, organisaties en instellingen in onze dorpen: Ankeveen, Breukeleveen, 's-Graveland, Kortenhoef, Oud- en Nieuw-Loosdrecht en Nederhorst den Berg. Deze kracht en het karakter van onze dorpen en het plasseengebied wordt ook in de nieuwe gemeente onderkend en behouden.
- Ook na herindeling wensen we voor onze dorpen en hun inwoners een vorm van dorpenbeleid, als krachtig instrument in de versterking van onze dorpen en voor representatieve participatie binnen de nieuwe gemeente. Hierin spelen bijvoorbeeld gebiedsregisseurs een belangrijke rol in de verbinding tussen dorpen, hun inwoners en de gemeente.
- Het voorzieningenniveau in onze dorpen is essentieel voor de leefbaarheid, de verbinding tussen inwoners én voor de relatie tussen inwoners en gemeentebestuur. Het voorzieningenniveau, zoals zorg, scholen, cultuur, evenementen, verenigingen, sport, winkels, bibliotheek, blijft in de nieuwe gemeente op niveau, waarbij betaalbaarheid van belang is en kansen op synergie in het grotere geheel kunnen worden benut zonder de leefbaarheid aan te tasten.
- De bereikbaarheid van onze dorpen krijgt, mede als gevolg van de herindeling, een impuls. Onze dorpen worden niet ingezet om verkeersproblemen van omliggende kernen/ gemeenten op te lossen.

Bestuur & democratie

- De nieuwe gemeente (raad, college en organisatie) werkt sámen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen actief aan een krachtige gemeenschap.
- Zeggenschap van dorpsgemeenschappen blijft verankerd in de nieuwe gemeente. Met de inzet van gebiedsregisseurs bouwt de nieuwe gemeente aan een blijvende vorm van relatiebeheer, zichtbaarheid en zeggenschap in de dorpen.
- De nieuwe gemeente bevat waarborgen voor een stabiel gemeentebestuur, dat met slagkracht de kerntaken, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities invulling geeft. Het gemeentebestuur heeft aandacht voor de kernen bij het invullen van de portefeuilles.

Dienstverlening

- Inwoners en ondernemers uit onze dorpen hebben ook in de nieuwe gemeente recht op goede en betaalbare dienstverlening vanuit de gemeente. 'Dienstverlening op niveau' is een kernopgave van de nieuwe gemeente.
- De fysieke en digitale bereikbaarheid van onze producten en diensten krijgt prioriteit, gezien de omvang van het gebied van de nieuwe gemeente én gezien de diversiteit van onze samenleving.
- Persoonlijk contact in onze dienstverlening is in de nieuwe gemeente belangrijk. De gemeente is voor inwoners en ondernemers zichtbaar waar nodig en gewenst. De dienstverlening van de nieuwe gemeente is toegankelijk voor de inwoners van onze dorpen.
- Een meerjarige visie op dienstverlening wordt – samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties – ontwikkeld in de nieuwe gemeente.

Wonen

- Waar dat binnen de gemeentegrenzen te combineren is met behoud van het bestaande areaal aan natuur en recreatie, kan bebouwing plaatsvinden in onze dorpen.
- Conform huidige afspraken rondom de bijdrage van Wijdemeren aan de regionale woonopgave ligt er een opgave om minimaal 700 woningen tot 2030 te bouwen in onze dorpen. Ontwikkeltrajecten die al enige tijd op de planning staan krijgen prioriteit.
- Er dient in onze dorpen gebouwd te worden op een manier die passend is bij het karakter van de dorpen en onze prachtige natuur. Hoogbouw kan alleen plaatsvinden als dat passend is in de omgeving. Bouwen in onze mooie groene polders is geen optie.
- Het 'divers' bouwen voor zowel senioren, jongeren en jonge gezinnen heeft de voorkeur. Met in het bijzonder oog voor starters- en seniorenwoningen, zodat doorstroming wordt bevorderd én het behouden/ de versterking van de sociale sector en slim gebruik van bestaande bebouwing.

Zorg / sociaal domein

- Onze inwoners uit de dorpen willen deel uit blijven maken van een inclusieve gemeente, waar iedereen zich thuis voelt. De nieuwe gemeente is er voor de inwoners die haar nodig hebben én deelt de overtuiging dat iedereen elkaar nodig heeft.
- Voor het minimabeleid, armoedebestrijding, schuldhulpverlening en eenzaamheid is veel aandacht vanuit de nieuwe gemeente, zodat iedereen mee kan blijven doen aan de samenleving. Preventie neemt hierin een belangrijke plaats in.
- Het rijke sport- en verenigingsleven vormt een belangrijke pijler in onze dorpen. We willen dit ook in de nieuwe gemeente waar nodig met publieke middelen blijven stimuleren en financieren.

Natuur, duurzaamheid en klimaat

- De vormgeving van natuurbehoud, landschapsbeheer en vergroting van de biodiversiteit ziet de nieuwe gemeente als belangrijke opgave. Zij onderkent het belang van de bescherming van beeldbepalend groen, het belang van adequaat beheer van onze plassen, het belang van de agrarische sector, het bevorderen van duurzaamheid in brede zin en het belang van behoud en versterking van het waardevolle cultuurland.
- De nieuwe gemeente vervult een actieve en belangrijke rol in de energietransitie, de transitievisie warmte, de klimaatadaptatie en het behoud van natuur en bevordering van de biodiversiteit en zoekt hierin actief de samenwerking op met de samenleving.
- De nieuwe gemeente onderkent dat het adresseren van duurzaamheidsvraagstukken vraagt om een nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen uit de gemeente én met andere gemeenten en partners in de regio Gooi & Vechtstreek.

Toerisme, recreatie & economie

- De nieuwe gemeente hecht waarde aan een goed ondernemersklimaat, dat een degelijk verdienmodel genereert voor ondernemers, voldoende werkgelegenheid biedt aan inwoners, opleidingskansen geeft aan jonge mensen of herintreders én zorgt voor een goed voorzieningenniveau voor inwoners.
- De nieuwe gemeente faciliteert de economische vitaliteit en draagt zorg voor een goed vestigingsklimaat binnen de beperkte ruimte die hiervoor beschikbaar is. In onze dorpen wordt enerzijds vastgehouden aan de solitaire bedrijvenlocaties. En anderzijds wordt balans gezocht met het hergroeperen van bestaande bedrijventerreinen.
- De nieuwe gemeente zet zich, samen met alle partijen die met toerisme en recreatie hun brood verdienen, in om het toerisme en de recreatie de komende jaren verder op de kaart te zetten, zodat onze groenblauwe parel nog meer gaat glanzen! Water wordt gezien als plek om (meerdaags) te recreëren en om rust te bieden.

Financiën

- De nieuwe gemeente streeft naar een zo laag mogelijke lastendruk voor haar inwoners. Voor de inwoners van onze dorpen betekent dat tenminste een gelijkblijvende, en waar kan een lagere, lastendruk dan in het jaar voor herindeling.
- De nieuwe gemeente heeft een financieel gezonde meerjarenbegroting: sluitende jaarlijkse begroting over alle jaarschijven 2027 - 2030. De algemene reserve en de schuldquote van de nieuwe gemeente zijn in verhouding tot de omvang van de begroting.
- De nieuwe gemeente investeert in het op orde brengen en houden van de openbare ruimte in onze dorpen, op basis van vastgestelde onderhouds- en beheerplannen.
- In de nieuwe gemeente draagt de recreant wezenlijk bij aan de kosten van toezicht, beheer en onderhoud van natuur, landschap, water en openbare recreatieve faciliteiten.

Wijdmeren benadrukt graag aan potentiële fusiepartner(s) dat in (de aanloop naar) het herindelingsproces de gemeente transparant zal zijn over haar financiële positie en de maatregelen (financieel herstelplan) die worden genomen om een gezonde financiële uitgangssituatie voor de nieuwe gemeente te realiseren.

Personeel

- De nieuwe gemeente waarborgt een moderne werkplek voor al haar (toekomstige) medewerkers. Een plek die bijdraagt aan hun werkgeluk en vitaliteit, van waaruit zij zich met energie inzetten voor alle inwoners van de nieuwe gemeente.
- De gemeenten onderkennen de kwaliteiten van de ambtelijke organisaties van de fusiepartners. We komen tot passende sociale regelingen in het proces van herindeling, als waarborg voor de onzekerheden onder onze medewerkers. Als gevolg van de herindeling vallen geen gedwongen ontslagen in de beweging naar een nieuwe gemeente en de vorming van haar ambtelijke organisatie.
- Er is in de nieuwe organisatie aandacht voor een gezonde balans tussen vaste en tijdelijke contracten.
- Tenminste zo spoedig mogelijk na definitieve besluitvorming in de raden van de partnergemeenten over herindeling (vaststellen herindelingsadvies) is de partnergemeente bereid om ambtelijk de samenwerking vergaand op te zoeken.

Het proces van herindeling

- De streefdatum voor de herindeling van de gemeenteraden van partnergemeenten is 1 januari 2027. Waarbij herindelingsverkiezingen plaatsvinden in november 2026. De gemeentera(a)d(en) van de partnergemeente(n) is/ zijn vanuit dat streven bereid en in staat om in Q1 2024 een gelijkloidend 'principebesluit tot herindeling' te nemen om vanaf dan sámen het proces aan te gaan tot het maken van een herindelingsontwerp en -advies.
- Wijdemeren zet vanuit gelijkwaardigheid in op een 'reguliere herindeling' met de partnergemeente(n), maar accepteert een 'lichte samenvoeging' als het verschil in omvang met partnergemeente(n) dat rechtvaardigt.
- Partnergemeente(n) werken samen vanuit een duidelijk en transparant tijdpad, waarin sprake is van tijdige communicatie richting inwoners en gemeenteraden. De rolverdeling tussen gemeenteraden, colleges van B&W en ambtelijke organisaties is daarbij helder vastgelegd.
- De gemeente Wijdemeren wenst te komen tot een herindeling met (een) gemeente(n) die een impuls geeft/ geven aan de slagkracht van het gemeentebestuur op lokaal, regionaal en op provinciaal en landelijk niveau. En die voldoende robuustheid biedt/ bieden om met realisatiekracht vanuit de ambtelijke organisatie te werken aan de kerntaken, opgaven en ambities van de nieuwe gemeente.

Wijdemeren

Parel in
Gooi & Vecht